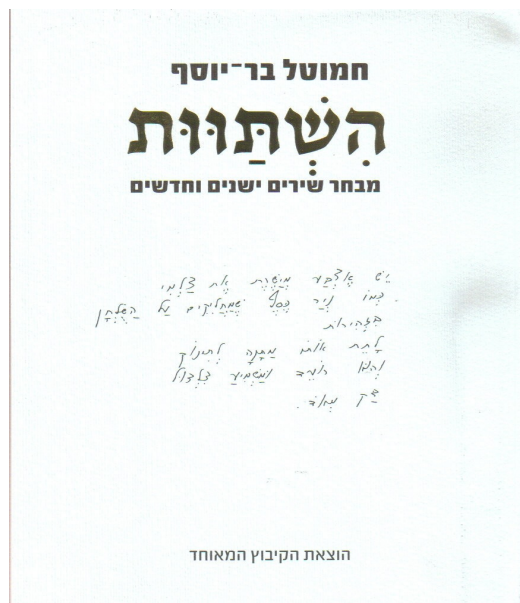

מפגש עם צאת הספר

יום חמישי 19.05.11 בשעה 20:00

משתתפים:
חמוטל בר-יוסף
פרופ' חיה שחם
פרופ' חני עמית-כוכבי
יפתח בן אהרון
מחמוד עבאסי
זימרה: שושנה

קרן הספרים רח. המגדל 2 קרית-טבעון
פתוח א'ה' 9-14 16-19 שישי 8:30-14

karonhasfarim@bezeqint.net

קישור למאמר על ספרה של חמוטל בר-יוסף :

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1226762.html>

בהוצאת הקיבוץ המאוחד ראה אור ספר שיריה של **חמוטל בר-יוסף**, "**השתוות**" (2011). זהו מבחר מקיף משיריה של המשוררת הוותיקה, הכולל גם שירים חדשים. הספר מאורגן על-פי נושאים הקשורים בקשיי החשיפה העצמית; בדיוקן העצמי של המשוררת ודיוקנים של אחרים; במצב הישראלי; בחוויות אהבה ואימהות; בשכול ובהתאוששות ממנו; בנופי הארץ; בהזדקנות וקירבה למוות; ובהתגלויות רוחניות. השירים כתובים בסגנון פשוט לכאורה, והם מציעים ראייה אמיצה, חכמה ונוגעת ללב של מצבים אנושיים בסיסיים. בסיום הספר, אחרית דבר תמציתית מאת דן מירון.

בר-יוסף פרסמה עד כה תשעה קובצי שירה, תרגומי שירה וסיפורת מאנגלית, צרפתית ורוסית (לאחרונה הופיע תרגומה לכל כתבי איסאק באבל ב-3 כרכים), סיפורים וספר ילדים. היא כלת פרס אקו"ם (1987), פרס קרן תל-אביב (1987), פרס קרן ירושלים לשירה (1990) פרס האישה היוצרת (1999), פרס הנשיא לספרות (2002), פרס ברנר (2005).

שיריה הופיעו כספר בתרגום לרוסית (פטרבורג 2004), אנגלית (ניו יורק 2008), הונגרית (בודפשט 2009) ולאחרונה גם לערבית (קהיר 2010).

חמוטל בר-יוסף היא גם חוקרת ספרות, העוסקת בעיקר בהקשר הרוסי של הספרות העברית החדשה ובזיקת הספרות העברית אל המיסטיקה. בימים אלה מופק סרט תיעודי על חייה ועל יצירתה בידי עומרי ליאור.

שירתה של חמוטל בר-יוסף עונה מחדש על שאלות שאנו מתקשים יותר ויותר לשאול: האם ניתן לכתוב שירה איכותית בלי להיגרר לפעלולי שפה? האם החומרים הביתיים עדיין ראויים להיכתב בשיר? האם אפשר להחשיב את חייך האישיים ועדיין לשמור על ענווה קיומית ושירית? (מנימוקי השופטים להענקת פרס הנשיא, 2002)

מאותה עמדת המבט של ברנר חוזר קול איש הרוח המצפוני ונשמע צלול עד אימה. בר-יוסף מפתיחה את קוראיה. מן הקווים הקשים של עט העלבון היא מרימה, דרך משיכות מכחול ענוג-מתלוצץ, אל אמירה אישית חשופה. (מנימוקי ועדת השופטים להענקת פרס ברנר, 2005)

אני קורא – לאט, כמו ליקר חזק – שניים או שלושה שירים בכל ערב, ומתפעל מן הדיוק והחדות והעומק והשילוב הנדיר של חום עם אירוניה. (עמוס עוז)

מצד אחד מוחש מאד הכוח המרחיק והמשקיט את עוצמת הרגשות, אבל לא פחות מכך מוחשת גמישותו של הכוח הזה להרחיק ולקרב דברים אל חזית הדיבור בעדינות ובשליטה, כשליטתו של מוזיקאי. (אריאל הירשפלד)

פרופ' דן מירון על ספרה של חמוטל בר-יוסף

ללא קולות תרועה או זעקות כאב – בבהירות, באיפוק, בִּישירות ובִּישירות – פילסה לעצמה חמוטל בר יוסף דרך משלה בשירה הישראלית; דרך שניתן לתארה, על פי הכותרת שקבעה המשוררת לספר שבו כינסה את מבחר שיריה, כדרך ה"הישתוות" (על פי מושג "מידת ההשתוות" שהעלה עגנון מן המסורת המיסטית), היינו, דרך העומדת בסימנו של שיווי משקל נפשי, רוחני והבעתי. הכוחות המושכים בכיוונים מנוגדים, אשר המשוררת עמלה על איזונים אלה מול אלה, הם גדולים ובחלקם אף אימתניים. מחד גיסא, תחושת חיים טבועה בחותם האסון, הכישלון, החסך והפגיעות. מאידך גיסא, רצון חיים עצום, כוח קיום הנאחז בכל פרט מפרטי היומיום שיש בו משום תמיכה והזנה, חושניות עזה אך מבוקרת ומודעת, ולכל לראש – חכמה, פכחון, ידיעת העצמי והעולם, היכולת להעלות כל מצב לדרגת אירוע אינטלקטואלי. הכוחות המנוגדים אינם מרפים ממשרכתם העזה, הפראית לעתים, כל אחד בכיוונו שלו; אבל המשוררת מצליחה כמעט תמיד לבלום ולאזן אותם – אלה באמצעות אלה – ולעתים קרובות מאוד היא מגיעה בשירתה לרגעים גבישיים, זכים, רוחניים של שיווי משקל אותנטי; היינו, שיווי משקל שמקורו לא בחולשת הנפש אלא דווקא בכוחותיה הגדולים הלופתים אלה את אלה בחיבוק של מתאבקים בזירה. לשיווי המשקל הזה מצאה חמוטל בר יוסף את המבע ההולם ביותר: מבע שירי שקוף, ישיר, נעדר הצטעצעות או הפלגות שיריות פתאומיות, לעולם לא מתחמק מאמירת האמת במלואה, אך לעולם גם לא נכנע לפרץ הרגשות המשתחרר מן העמידה בפני אמת זו. כך כתבה בר יוסף כמה מן השירים המאוזנים, המדוייקים, הבהירים והכנים ביותר שנכתבו בעברית בעת האחרונה. כוחה הגדול ניכר ביחוד בשירים קצרים, תמציתיים, מנוסחים לעתים בריכוז ובסדר הסימטרי של האמירה הפתגמית או המשלית המגובשת. בעברית טבעית ועם זאת תרבותית ותיקנית, במוסיקאליות הנעה בין חן להיסוס, בין שטף וקלות להשהייה לשם הטענת כל מילה במלוא הכובד הסמאנטי שלה, באים השירים אל הקורא כשהם נושאים צרורות גדולים וקטנים של נסיון חיים קשים וסוערים אבל גם בחונים ומוארים באור האינטליגנציה הריגשית הבשלה. הקורא שילך הליכה שהויה לאורך י"א המדורים של הספר יעשה מסע חיים מאלף ומרתק, שתחילתו כאב וסופו תובנה וחכמה, ויגלה משוררת שהפכה על פיה את אמירתו של קוהלת "יוסף דעת יוסף מכאוב" והעמידה אותה על: יוסף מכאוב - ירבה דעת.

